

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Кафедра менеджменту і маркетингу

Методичні рекомендації

щодо проведення науково-дослідної практики

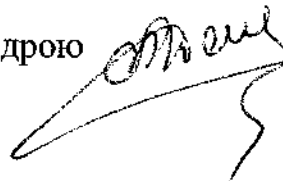
магістрів за спеціальностями:

8.03050701 «Маркетинг»,

8.03060101 «Менеджмент організацій і
адміністрування »

Затверджено на засіданні кафедри
менеджменту і маркетингу
(протокол №5 від 25.02.2016 р.)

Зав. кафедрою

проф. Ткач О.В.

Івано-Франківськ

2016

Методичні рекомендації щодо проведення науково-дослідної практики магістрів за спеціальностями 8.03050701 «Маркетинг», 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» / Укл. М.Д. Романюк – Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2015.-14с.

Укладач: д.е.н., проф. М.Д. Романюк

Рецензент : д.е.н., проф. І.Ф. Баланюк

Друкується за ухвалою вченої ради економічного факультету

від « » Березня 2016 року, протокол № 7.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ І ВИМОГИ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Освітня програма підготовки магістрів включає науково-дослідну практику. Магістерська підготовка реалізує освітньо-професійні програми які базуються на проведенні наукових досліджень і орієнтовані на підготовку фахівців відповідних спеціальностей. Магістр – фахівець у сфері інноваційної діяльності, здатний комплексно поєднати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність, орієнтовану на створення високоефективних виробничих структур, що стимулюють ріст і розвиток різних сфер економічної і соціальної діяльності.

Науково-дослідна практика магістрів за спеціальностями «Маркетинг» та «Менеджмент організацій і адміністрування» базується на основних концептуальних засадах проведення науково-дослідної практики студентів економічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника та є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з спеціальностей «Маркетинг» та «Менеджмент організацій і адміністрування» і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснювати самостійно науково-дослідну роботу.

Згідно з Дублінськими дескрипторами, які були розроблені відповідно до ідей Болонського процесу, випускники магістратури мають продемонструвати знання та уміння на рівні, що забезпечує можливість аналізувати, оцінювати і порівнювати альтернативи, генерувати оригінальні ідеї у відповідній галузі знань; можуть застосовувати свої знання і володіють компетенціями, які дозволяють вирішувати завдання у новому, широкому (міждисциплінарному) контексті; спроможні інтегрувати знання, вирішувати складні завдання в умовах неповної інформації з урахуванням соціальної та етичної відповідальності за прийняті рішення; володіють методами проведення сучасних експериментів і можуть давати науково обґрунтовану інтерпретацію

отриманим результатам; можуть чітко, аргументовано доводити до аудиторії фахівців наукову інформацію та свої висновки; мають компетенції самоосвіти та саморегулювання. Враховуючи вищезазначене, науково-дослідна робота магістра включає: науково-дослідну роботу протягом семестру; науково-дослідну практику; підготовку магістерської кваліфікаційної роботи; підсумкову державну атестацію, у тому числі захист випускної кваліфікаційної роботи.

У Законі України «Про вищу освіту», зазначено, що магістр – це освітньо-кваліфікаційний рівень вищої освіти, який здобувається на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра і передбачає оволодіння особою відповідною освітньо-професійною програмою та набуття компетенцій для виконання завдань і обов'язків (робіт) інноваційного характеру певного рівня професійної діяльності, що передбачені для первинних посад у певному виді економічної діяльності. Нормативний термін навчання за програмою магістра на основі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра становить півтора-два роки.

Цілі науково-дослідної роботи в магістратурі - підготувати магістранта як до самостійної науково-дослідної роботи, основним результатом якої є написання й успішний захист магістерської кваліфікаційної роботи, так і до проведення наукових досліджень у складі творчого колективу. Завдання науково-дослідної роботи - надати навички виконання науково-дослідної роботи й розвинути вміння: вести бібліографічну роботу із залученням сучасних інформаційних технологій; формулювати й вирішувати завдання, що виникають у ході виконання науково-дослідної роботи; вибирати необхідні методи дослідження (модифікувати існуючі, розробляти нові методи), виходячи із завдань конкретного дослідження (за темою кваліфікаційної магістерської роботи або при виконанні завдань наукового керівника в рамках магістерської програми); застосовувати сучасні інформаційні технології при проведенні наукових досліджень; обробляти отримані результати, аналізувати й представляти їх у вигляді закінчених науково-дослідних розробок (звіту по науково-дослідній роботі, тез доповідей, наукової статті, курсової роботи,

кваліфікаційної магістерської роботи); оформляти результати проробленої роботи відповідно до вимог.

Тематика науково-дослідної практики визначається темою магістерської (випускної) роботи студента.

Науково-дослідна практика здійснюється відповідно до робочого навчального плану та індивідуального плану підготовки магістра. **Проходження науково-дослідної магістерської практики за спеціальностями 8.03050701 «Маркетинг», 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» передбачене у першому, другому та третьому семестрах обсягом 450 годин (15 кредитів).**

Загальне керівництво практикою магістра та виконання ним науково-дослідної роботи здійснюється керівником від кафедри менеджменту та маркетингу університету, призначеним з числа професорсько-викладацького складу кафедри, який з магістрантом поуточнює та визначає базу проходження практики студентом та узгоджує програму практики.

Результати науково-дослідної практики використовуються при підготовці та написанню випускної магістерської роботи. Атестація за підсумками практики проводиться на підставі оформленого відповідно до установлених вимог письмового звіту і відгуку керівника практики.

II. МЕТА ТА ЗАДАЧІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ МАГІСТРІВ

Практична підготовка - це оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, професійних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи у реальних ринкових виробничих умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у практичній і науковій діяльності.

Метою науково-дослідної практики є:

- систематизація, закріплення і поглиблення знань зі спеціальності;
- збір фактичного матеріалу для виконання науково-дослідної роботи;
- набуття практичних професійних навичок у науково-дослідній сфері;
- підготовка до самостійної роботи на посаді молодшого наукового співробітника, а також до викладацької роботи у вищих навчальних закладах.

Задачами практики є:

- ознайомлення з основними етапами наукових теоретичних і експериментальних досліджень, методами пошуку наукової інформації;
- оволодіння навичками постановки експерименту та обробки інформаційних і отриманих даних;
- набуття навичок публічних виступів з наукових питань та оформлення наукової випускної роботи

Індивідуальне завдання містить виконання науково-практичного завдання з подальшою публікацією матеріалів в наукових та економічних виданнях. Крім того, до завдання також входять питання економіки, охорони праці та навколишнього середовища.

Всі питання щодо збору матеріалу під час проходження практики і виконання науково-дослідної роботи узгоджуються з керівником практики від університету та керівником випускної магістерської роботи.

Керівник практики від університету повинен:

- забезпечити проведення усіх організаційних заходів, пов'язаних з підготовкою та проведенням практики магістрантом;
- провести інструктаж з техніки безпеки, охорони праці та навколишнього середовища;
- здійснювати контроль за виконанням індивідуального завдання та збором матеріалів для виконання науково-дослідної роботи;
- здійснювати перевірку правильності заповнення щоденників і оформлення звітів.

Під час виконання науково-дослідної роботи керівництво відповідного промислового підприємства (товариства, організації, фірми) призначає

керівника практики на місцях безпосереднього проходження практики.

Керівник практики від підприємства зобов'язаний:

- провести перед початком проходження практики та виконання науково-дослідної роботи інструктаж з техніки безпеки, охорони праці та навколишнього середовища;
- допомагати студентам збирати матеріали з індивідуального завдання, що передбачено науково-дослідною роботою;
- здійснювати перевірку заповнення щоденників та змісту звітів практики;
- скласти характеристики на студентів після виконання ними науково-дослідної роботи та індивідуального завдання.

В результаті проходження науково-дослідної практики студент повинен:

- знати структуру підприємства (організації), планування та основні етапи розробки науково-дослідних тематик, впровадження закінчених досліджень у виробництво; методику обробки науково-технічної інформації і отриманих експериментальних даних; техніко-економічні показники нового рішення;
- вміти проводити аналітичний огляд економічної та наукової літератури з питання, яке вивчається; обґрунтувати обрані напрямки дослідження і сформулювати ціль дослідження, його наукову новизну та економічну доцільність;
- розробити план постановки експерименту з використанням математичних методів планування; провести статистичну обробку експериментальних даних;
- здобути досвід роботи з економічною та науковою літературою, статистичними даними, обробки та оформлення аналітичних даних.

Головним завданням науково-дослідної практики є освоєння магістром методики проведення всіх етапів науково-дослідних робіт - від постановки задачі дослідження до підготовки статей, участь у конкурсі студентських наукових робіт та написання магістерської кваліфікаційної роботи.

III. ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідницька робота протягом навчального року може здійснюватися в наступних формах: виконання завдань наукового керівника відповідно до затвердженого плану науково-дослідної роботи; участь у міжкафедральних семінарах, теоретичних семінарах (по тематиці дослідження), а також у науковій роботі кафедри; виступу на конференціях молодих учених, а також участь в інших наукових конференціях; підготовка й публікація тез доповідей, наукових статей; підготовка й захист курсової науково-дослідної роботи з напрямку проведених наукових досліджень; участь у науково-дослідних проектах, які виконуються на кафедрі в рамках науково-дослідних програм, підготовка й захист кваліфікаційної магістерської роботи. З метою підвищення якості науково-дослідної роботи в розкладі занять магістрантів передбачається вільний від занять день для участі в різних формах цієї роботи на кафедрі.

Перелік форм науково-дослідної роботи в семестрі для магістрантів може бути конкретизований, доповнений залежно від специфіки магістерської програми й затверджений на засіданні кафедри. Докладний зміст кожного виду науково-дослідної роботи розкривається в програмі дисципліни, з якої проводиться даний вид науково-дослідної роботи. Студентам може бути запропоноване на вибір виконання науково-дослідної роботи з декількох дисциплін навчального плану. Свій вибір науково-дослідної роботи студенти магістранти фіксують в Індивідуальному плані підготовки магістра. Науково-дослідна робота виконується студентом-магістрантом під керівництвом наукового керівника. Напрямок науково-дослідницьких робіт магістранта визначається відповідно до магістерської програми й теми кваліфікаційної магістерської роботи.

Науково-дослідна практика магістра може проходити і в таких формах як участь магістранта в підготовці і проведенні лекцій та практичних занять з тем, визначених керівником магістерської роботи, які відповідають напрямку наукових інтересів магістранта; розробка інноваційних методів

проведення занять; підготовка ділових ігор, кейсів, матеріалів для практичних робіт, участь у проведенні ділових ігор для студентів; участь і у перевірці курсових робіт і звітів з практик студентів; інші форми робіт, визначені науковим керівником.

Для організації науково-дослідної роботи випускною кафедрою складається розклад інформаційних зборів і індивідуальних та групових контрольних занять. Зазначені в розкладі магістратури інформаційні збори й контрольні заняття є формами проміжного й підсумкового контролю науково-дослідницької роботи й обов'язкові для відвідування всіма студентами магістратури. Завідувач кафедри, наукові керівники магістерських програм і керівники науково-дослідної роботи магістрантів за узгодженням зі студентами можуть призначати і додаткові індивідуальні й групові консультації.

Кафедра, на якій реалізується магістерська програма, визначає також спеціальні вимоги до підготовки магістранта по науково-дослідницькій частині програми й формує програму науково-дослідної роботи для кожного магістранта. До числа спеціальних вимог відносяться:

- володіння сучасною проблематикою даної галузі знань;
- знання історії розвитку конкретної наукової проблеми, її ролі й місця в досліджуваному науковому напрямку;
- наявність конкретних специфічних знань з наукової проблеми, досліджуваної магістрантом;
- уміння практично здійснювати наукові дослідження в тій або іншій науковій сфері пов'язаної з магістерською програмою (кваліфікаційною магістерською роботою);
- уміння працювати з конкретними програмними продуктами і ресурсами Інтернету.

Безпосередньо на підприємстві фірмі чи організації с студент має ознайомитись з підприємством, його історією, загальною соціально-економічною характеристикою, номенклатурою продукції, структурою підприємства та функціями його основних відділів і цехів, загальною схемою

виробничого та технологічного процесу, станом виробничої і соціальної інфраструктури.

Тему завдання на виконання науково-дослідної роботи видає науковий керівник роботи, виходячи з господарсько-договірної або державно-бюджетної роботи підприємства - бази практики або випускної кафедри. Індивідуальне завдання студенту на виконання науково-дослідної роботи повинно передбачати рішення проблем її удосконалення шляхом проведення теоретичних або експериментальних досліджень.

Згідно графіка навчального процесу та термінів проведення науково-дослідної практики магістрантами передбачено виконання наступних завдань:

Результатом науково-дослідної практики у 1-му семестрі має бути: затвердження теми кваліфікаційної роботи магістра і плану-графіку роботи над нею із виказанням основних заходів і строків їхньої реалізації; постановка цілей і завдань дослідження; визначення об'єкта й предмета дослідження; обґрунтування актуальності обраної теми й характеристика сучасного стану досліджуваної проблеми; характеристика методологічного апарату, що передбачається використовувати, підбір і вивчення основних літературних джерел, які будуть використані як теоретична база дослідження. В результаті цього магістрант повинен надати докладний огляд літератури по темі дослідження, що ґрунтується на актуальних науково-дослідних публікаціях і містить аналіз основних результатів і положень, отриманих провідними спеціалістами в галузі проведеного дослідження, оцінку їхнього можливого використання в рамках дослідження, а також передбачуваний особистий внесок автора в розробку теми. Основу огляду літератури повинні становити джерела, що розкривають теоретичні аспекти досліджуваного питання, у першу чергу наукові монографії та статті в наукових журналах.

У другому семестрі магістрант здійснює збір фактичного матеріалу для кваліфікаційної роботи, у тому числі розробку методології збору даних, методів обробки результатів, оцінку їхньої вірогідності й достатності для завершення науково-дослідної роботи. В третьому семестрі проводиться аналіз одержаних

експериментальних даних, моделювання та розрахунки і завершення роботи, узагальнення, розробка пропозицій з використання результатів досліджень, підготовка остаточного тексту випускної магістерської роботи. Зміст науково-дослідної роботи студента-магістранта в кожному семестрі вказується в індивідуальному плані роботи. План науково-дослідної роботи розробляється науковим керівником магістранта, затверджується на засіданні кафедри й фіксується по кожному семестру у звіті з науково-дослідної роботи.

IV. ЗВІТ ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ ПРАКТИКУ. ФОРМИ ЗВІТУ ТА ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ І ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ

Звіт про науково-дослідну практику складається студентом на підставі записів у робочому щоденнику по кожному розділу відповідно до індивідуального завдання і переліку питань за темою науково-дослідної роботи.

Звіт про проходження практики повинен включати опис зробленої магістрантом роботи. Як додаток до звіту повинні представлені тексти лекцій або плани семінарських занять, ділові ігри, кейси, індивідуальні завдання.

Матеріал, зібраний для звіту, потрібно систематизувати і обробити. Звіт має бути акуратно оформлений як пояснювальна записка на аркушах формату А4 державною (українською) мовою з використання персонального комп'ютера. Звіт повинен мати 80 % зібраного матеріалу для подальшого проведення науково-дослідної роботи (приблизно 70 - 80 аркушів) та необхідний склад: *титульний лист* стандартного зразка (додаток А), який по закінченню практики підписують: студент, консультант від підприємства (печать підприємства), консультант від університету; *реферат* з вказанням кількості ілюстрацій, таблиць, *переліку* джерел інформації, додатків, мети науково-дослідної практики та короткої характеристики об'єкту; *зміст* з вказанням сторінок розділів, підрозділів.

До звітних документів про проходження практики відносяться:

1. Відгук про проходження науково-дослідної практики магістром,

складений керівником.

2. Звіт про проходження науково-дослідної практики, оформлений відповідно до установлених вимог.

3. Підготовлена за результатами виконаного наукового дослідження публікація.

Текст звіту має містити наступні основні структурні елементи:

1. Титульний аркуш.

2. Індивідуальний план науково-дослідної практики.

3. Вступ, у якому вказуються:

- ціль, задачі, місце, дата початку і тривалість практики;
- перелік основних робіт і завдань, виконаних у процесі практики.

4. Основна частина, що містить:

- методiku проведення і аналіз отриманих результатів, а також аналіз наукової новизни і практичної значимості результатів;

5. Висновки, що містять:

- опис навичок і умінь, набутих у процесі практики;
- індивідуальні висновки про практичну значимість проведеного дослідження для написання магістерської роботи.

6. Список літератури.

7. Додатки (не більше 20 сторінок), що можуть містити:

- ілюстрації у вигляді фотографій, графіків, рисунків, схем, таблиць;
- проміжні розрахунки;
- заявку на участь у гранті, науковому конкурсі, інноваційному проекті.

Рекомендований обсяг звіту про науково-дослідну практику - 15-20 сторінок машинописного тексту (без додатків);

Поля на аркушах повинні мати розміри: зліва 25 мм, справа 10мм, зверху і знизу по 20 мм. Шрифт Times New Roman, розмір 14 пт. Рівняння по ширині з відступом абзацу 1,0 см. Назви розділів - жирним шрифтом з розташуванням посередині аркуша формату А4.

Формули нумеруються та оформлюються в редакторі MS Equation: зви-

чайний - 14 пт; великий індекс - 10 пт; малий - 8 пт; великий символ - 20 пт; малий - 14 пт. Шрифти MS Equation і Symbol. Латинські літери - курсив. Літери грецького алфавіту, функції (sin...), математичні скорочення (max,...), одиниці вимірювання - кирилиця. Посилання на формули по мірі необхідності згідно з нумерацією розділу (наприклад, у рівнянні (2.4), або згідно з рівнянням (2.8)...).

Рисунки повинні мати пояснення щодо викладеного матеріалу розділу і оформлюються як окремі об'єкти від тексту зверху і знизу порожнім рядком. Позначення елементів на рисунках виконується курсивом (наприклад, 1, 2, або а, б...). Посилання на рисунки в тексті звіту обов'язково згідно з нумерацією розділу (наприклад, на рис. 1.2 показано...). Підпис під рисунком відображує необхідну ілюстрацію і оформлюється по центру, наприклад:

Таблиці обов'язково мають посилання по тексту та номер відповідного розділу. Таблиці відокремлюються від тексту зверху та знизу порожнім рядком і розташовуються по центру, назва таблиці розташовується з абзацу.

Для ілюстрації можна використовувати графіки і рисунки, виконані у відповідному графічному форматі, фотознімки з природи, ілюстрації, що одержані за допомогою сканованої або розмножувальної техніки.

Висновки оформлюються як окремий розділ без позначення і повинні відображати зміст зібраного матеріалу для дипломного проектування та перспективи подальшої роботи у розглянутому напрямку.

Перелік джерел інформації оформлюються як окремий розділ.

Магістр надає звіт у зброшурованому вигляді разом з іншими звітними документами керівникові науково-дослідної практики.

V. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ І ОЦІНКА ПРАКТИКИ

Атестація з науково-дослідної практики здійснюється в два етапи. На початковому етапі науковий керівник проводить оцінку сформованості умінь і навичок науково-дослідної діяльності, відношення до виконуваної роботи, до практики (ступінь відповідальності, самостійності, творчості, інтересу до

роботи та ін.), яку відображає у відгуку.

На наступному етапі кафедраю менеджменту і маркетингу проводиться захист звіту про практику на міні-конференції за участю всіх магістрів одного напрямку. Кожен магістр виступає з презентацією результатів проведеного дослідження. Атестацію проводить керівник науково-дослідної практики.

Підсумки практики оцінюються на захисті індивідуально.

Оцінка по науково-дослідній практиці магістранта (диференційований залік) заноситься в екзаменаційну відомість і залікову книжку та прирівнюється до оцінок по теоретичному навчанню і враховується при підведенні підсумків загальної успішності магістрантів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болонський процес у фактах і документах. М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук, В.В. Губрієнко, І.І. Бабін, Київ-Тернопіль.: Економічна думка, 2003, -52 с.
2. Начасєв В.М. Методика викладання у вищій школі. Київ: Центр учбової літератури, 2007.-232 с.
3. Швець Є.Я., Швець Д.Є. Організація науково-дослідної і педагогічної практики магістрантів/Гуманітарний вісник ЗДА-Запоріжжя 2010.– С. 123-128.

ЗМІСТ

1. Загальні положення і вимоги до науково-дослідної практики.....	3
2. Мета та задачі науково-дослідної практики магістрів.....	5
3. Зміст науково-дослідної практики.....	9
4. Звіт про науково-дослідну практику. форми звіту та вимоги до змісту і оформлення звіту.....	11
5. Підведення підсумків і оцінка практики.....	13
6. Література.....	14